

IMMANUEL KANT

- Síntesi de les tradicions empirista i racionalista
- Diferència dos usos de la raó segons l'àmbit al qual s'aplica: raó teòrica o pura, i raó pràctica
- **Raó pràctica:**
 - Es pregunta que puc conèixer
 - Encarregada de l'àmbit de l'acció humana
 - Està aplicada a determinar com hem⁷⁹ d'obrar
 - No busca descriure els motius o circumstàncies que impulsen els éssers humans a actuar d'una manera o una altra
 - Tracta d'establir els principis pels quals s'ha de regir l'acció moral→ serveixen per elaborar les màximes o imperatius⁸⁰ pels quals ens hem de guiar
- **Crítica a les ètiques teleològiques**
 - *En línia amb el pensament socràtic*⁸¹: Sòcrates parla de que hem de racionalitzar la conducta humana→ Kant considera que els imperatius ètics només són vàlids si tenen un valor universal⁸², i els imperatius han d'estar guiats per la raó del mateix individu⁸³
 - Propostes anteriors a Kant: no compleixen aquests requisits, busquen el bé suprem
 - Aristòtil→ bé suprem la felicitat (eudaimonia)
 - Epicur→ bé suprem el plaer (hedoné)
 - Mill→ bé suprem la utilitat (empirista)
 - El bé suprem es converteix en el fi últim que ha de perseguir l'ésser humà→ per això s'anomenen ètiques teleològiques⁸⁴
 - Els seus imperatius/màximes deriven de la recerca i són el mitjà del fi últim
 - Són imperatius hipotètics o condicionats (a la finalitat)→ només garanteixen el bé de l'acció si el fi que hem proposat és correcte
 - Estableixen el fi últim a posteriori a partir de l'experiència i avaluant les conseqüències→ impossible que tingui un valor universal
 - Les propostes no coincideixen amb quin ha de ser el fi últim
 - Són ètiques heterònomes⁸⁵ perquè l'individu no es dona a sí mateix l'imperatiu, li ve donat pel que s'ha considerat que és el bé suprem/fi últim
 - Kant gira la qüestió→ els imperatius no ens han de dir què hem de fer (contingut), sinó com hem d'actuar (forma)
 - En comptes d'una ètica material⁸⁶ Kant proposa una ètica formal⁸⁷
 - Ètica formal→ basada en l'ús autònom d'una raó que es determina a sí mateixa (ètica autònoma) però amb l'exigència d'uns imperatius de valor universal definits a priori

⁷⁹ ens dona un imperatiu/regla

⁸⁰ allò a partir del qual haig d'elaborar les màximes morals→ trobar la base/fonament

⁸¹ exigeix que cada cosa tingui un universal

⁸² fonament d'una moral universal per sobre de les altres coses

⁸³ autonomia moral, només ell n'és el legislador

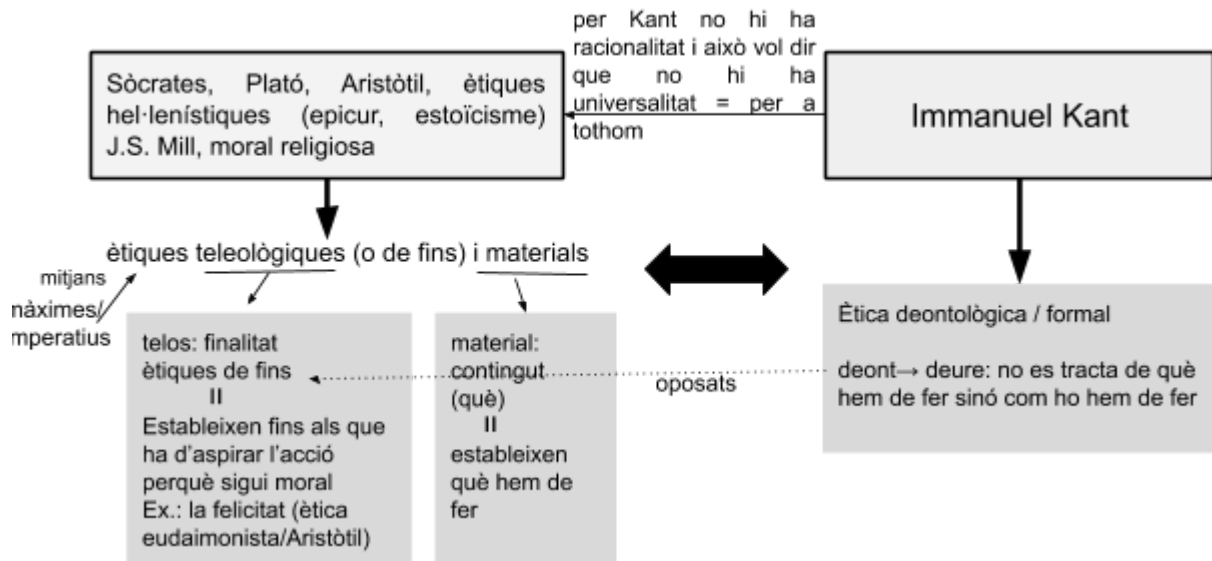
⁸⁴ lluita contra el relativisme

⁸⁵ heterònomes→ altra cosa/diferent, subordinem l'acció a una finalitat←→kant té una ètica autònoma, la raó es legisla a sí mateixa

⁸⁶ com ho eren les anteriors

⁸⁷ importància de com fem les coses per sobre de què fem. Intenció

- Autolegislació
- Ètica Deontològica → deure com a motivació
- Seran imperatius incondicionats o categòrics⁸⁸
- La forma com ha estat feta una acció determinarà el seu bé → només si és aquesta la intenció (no la inclinació personal) la nostra acció tindrà un veritable valor moral

- Hi ha existència de racionalitat tant en l'àmbit teòric com en el pràctic, s'ha d'entendre racionalitat amb dos conceptes associats: universalitat i objectivitat
- Confiança en la raó en el sentit de que la raó és qui pot guiar el sentit de la humanitat (progrés) → els principis que regeixen l'acció humana han de ser objectius i universals
- L'acció està subordinada a una finalitat (bé)
- Només l'ésser racional té la facultat d'actuar segons principis, té una voluntat⁸⁹
- Per derivar les accions d'elles lleis es requereix la raó, la voluntat és la raó pràctica
- Kant defineix la raó com la facultat de determinar-se a si mateix a actuar d'acord amb la presentació de certes lleis
- Per determinar la bondat d'una acció no ens fixem en el contingut sinó la forma com s'hagi dut a terme, la voluntat
- Només la bona voluntat és bona en si mateixa. Cap altra cosa útil, satisfactòria o plaent no és en si mateixa bona, també se'n poden derivar aspectes perniciosos
- La voluntat és més universalitzada que les ètiques teleològiques
- Ètiques teleològiques⁹⁰ exemples
 - Plató → exercir allò que la teva ànima determina (valentia, passió o saviesa), la justícia és quan cadascú realitza el que li toca
 - Aristòtil → conreu de les capacitats racionals:

⁸⁸ així no podran ser condicionats per cap fi, circumstància o conseqüència

⁸⁹ voluntat → guiar l'acció (lliure albir)

⁹⁰ teleològiques → guiades a una finalitat o bé, sobre allò que hem d'aconseguir

- l'ètica és la reflexió sobre les finalitats que ha d'aconseguir l'ésser humà. És ètic allò que contribueix a aconseguir les finalitats, i no ho és allò que ens aparta
- És el primer en fer tractats sobre ètica i política
- ningú que tingui bon seny obra per fer-se mal. La majoria de les nostres accions estan encaminades a aconseguir un bé superior. Anem fent accions, cada acció tendeix a arribar a béns superiors per arribar el grau més alt de felicitat (cadena causal on l'últim terme és la felicitat)
- la virtut és la perfecció d'aquesta racionalitat⁹¹. La felicitat no radica en l'exercici ordinari i normal de la racionalitat sinó en dur-la al major grau de perfecció
 - Epicur→ càlcul racional dels plaers (hedoné), ni massa ni poc, justa mesura, molts plaers, destaca els plaers racionals
 - Estoïcisme→ alliberament de les possessions terrenals i serenitat, ataràxia, preparat per al dolor, ascetisme, frugalitat
 - Moral cristiana→ subordinem la vida i accions a un bé superior (vida al més enllà) ètica dictada per Déu (els seus manaments).
- El que fa una voluntat una bona voluntat no és la seva capacitat per assolir el fi, per comprendre el sentit del que significa una bona voluntat hem de reflexionar abans sobre què és el deure⁹²
- Actuar per deure és el que fa una acció bona→ aquella que tria només allò que la raó, independentment de la inclinació, reconeix com a pràcticament necessari, com a bo.
- Si la raó no determina per si sola la voluntat, sinó que està sotmesa a determinats mòbils, la voluntat no és en si mateixa completament conforme a la raó, no és completament bona
- Si volem una ètica universal la voluntat d'aquesta activitat ha d'estar guiada per uns principis objectius, vàlids per a tot ésser racional
- L'imperatiu categòric⁹³ només conté la necessitat per a la màxima de conformar-se a la universalitat de la llei de la moralitat sense cap condició que la limiti
- La voluntat es determina a si mateixa a través de principis objectius donats per la raó que depenen de motius vàlids per a tots els éssers racionals. Actuem amb una autonomia moral, som els nostres propis legisladors.
- L'imperatiu categòric és el principi formal de totes les màximes i expressió mateixa de la llei moral.
- Kant elabora tres formulacions:
 - Formulació I, de la llei universal→ obra només segons aquella màxima per la qual puguis voler que el mateix temps esdevingui una llei universal

⁹¹ virtut vol dir pràctica excel·lent de la intel·ligència

⁹² partim d'una ètica deontològica→ basada en el deure

⁹³ allò que fa la voluntat bona

- Formulació II, de la llei de la natura→ obra com si la màxima de la teva acció pogués esdevenir per la teva voluntat una llei universal de la natura
- Formulació III, del fi en si mateix→ obra de tal manera que facis servir la humanitat, tant en la teva persona com en la persona de qualsevol altre, sempre alhora com a fi i mai simplement com a mitjà.